

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2017r. .

Sąd Okręgowy w Poznaniu w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Borowczak

Protokolant: prot. sąd. Michał Marciszonek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Szamotułach – Marcina Ławniczaka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 października 2017r.

sprawy **B. K.**, córki M. i K. z domu Z., urodzonej w dniu (...) w S.

skazanej następującymi prawomocnymi wyrokami, którymi wymierzono kary podlegające wykonaniu:

I. wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 września 2015 roku, sygn. akt III K 124/15

- za przestępstwo z art.286§1 k.k. w zw. z art.12 k.k. popełnione w okresie od czerwca 2010 roku do maja 2014 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art.286§1 k.k. w zw. z art.294§1 k.k. w zw. z art.12 k.k. popełnione od czerwca 2010 roku do czerwca 2014 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art.286§1 k.k. w zw. z art.270§1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k. i w zw. z art.12 k.k. popełnione w okresie od czerwca 2010 roku do czerwca 2014 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- za dwa przestępstwa z art.218§1a k.k. i art.219 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art.91§1 k.k., jedno w okresie od czerwca 2010 roku do maja 2014 roku, a drugie w okresie od czerwca 2010 roku do czerwca 2014 roku, na jedną karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

przy czym kary pozbawienia wolności połączono wymierzając karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 6 lat tytułem próby; na podstawie art. 41 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej zakaz wykonywania zawodu księgowej na okres 3 lat; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2017r., sygn. akt III Ko 407/17 zarządzono wykonanie kary łącznej 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej;

II. wyrokiem Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 24 kwietnia 2017r., sygn. akt II K 179/17:

- za przestępstwo art.286§1 k.k. w zw. z art.12 k.k. został popełniony w okresie od dnia 1 marca 2015r. do września 2016r. popełniony na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności
- za dwa przestępstwa z art.270§1 k.k. popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art.91§1 k.k., jedno w dniu 6 września 2016r., a drugie w dniu 9 września 2016r., na jedną karę 4 miesięcy pozbawienia wolności
- za przestępstwo z art.244 k.k. popełnione w okresie od 16 października 2015r. do 24 kwietnia 2017r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

przy czym kary pozbawienia wolności połączono wymierzając karę łączną 1 roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 41 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej zakaz wykonywania zawodu księgowej na okres 10 lat;

1) Na podstawie art.85§1 i §2 k.k., art.86§1 i §4 k.k. i art.91§3 k.k. łączy:

- karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 września 2015 roku, sygn. akt III K 124/15
- karę łączną 1 roku pozbawienia wolności wymierzoną Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 24 kwietnia 2017r., sygn. akt II K 179/17

wymierzając skazanej karę łączną 4 (czterech) lat i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności.

2) Na podstawie art. 85 § 3 k.k. w związku z art. 90 § 2 k.k. oraz art. 572 k.p.k. umarza postępowanie w pozostałym zakresie.

3) Na podstawie art.624§1 k.p.k. zwalnia skazaną w całości od zwrotu na rzecz Skarbu Państwa wydatków, a na podstawie art.6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych nie pobiera opłaty od orzeczonej kary łącznej.

SSO Tomasz Borowczak

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 13 września 2017r. (k.1-2) skazana B. K. zawnioskowała o wydanie wyroku łącznego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. K. została skazana następującymi prawomocnymi wyrokami, którymi wymierzono kary podlegające obecnie wykonaniu:

I. wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 września 2015 roku, sygn. akt III K 124/15:

- za przestępstwo z art.286§1 k.k. w zw. z art.12 k.k. popełnione w okresie od czerwca 2010 roku do maja 2014 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art.286§1 k.k. w zw. z art.294§1 k.k. w zw. z art.12 k.k. popełnione od czerwca 2010 roku do czerwca 2014 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności,
- za przestępstwo z art.286§1 k.k. w zw. z art.270§1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k. i w zw. z art.12 k.k. popełnione w okresie od czerwca 2010 roku do czerwca 2014 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- za dwa przestępstwa z art.218§1a k.k. i art.219 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art.91§1 k.k., jedno w okresie od czerwca 2010 roku do maja 2014 roku, a drugie w okresie od czerwca 2010 roku do czerwca 2014 roku, na jedną karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

przy czym kary pozbawienia wolności połączono wymierzając karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 6 lat tytułem próby; na podstawie art.41§1 k.k. orzeczono wobec skazanej zakaz wykonywania zawodu księgowej na okres 3 lat; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2017r., sygn. akt III Ko 407/17 zarządzono wykonanie kary łącznej 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej;

II. wyrokiem Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 24 kwietnia 2017r., sygn. akt II K 179/17:

- za przestępstwo art.286§1 k.k. w zw. z art.12 k.k. został popełniony w okresie od dnia 1 marca 2015r. do września 2016r. popełniony na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności

- za dwa przestępstwa z art.270§1 k.k. popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art.91§1 k.k., jedno w dniu 6 września 2016r., a drugie w dniu 9 września 2016r., na jedną karę 4 miesięcy pozbawienia wolności
- za przestępstwo z art.244 k.k. popełnione w okresie od 16 października 2015r. do 24 kwietnia 2017r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

przy czym kary pozbawienia wolności połączono wymierzając karę łączną 1 roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 41 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej zakaz wykonywania zawodu księgowej na okres 10 lat.

B. K. urodziła się w dniu (...) w S., jest córką M. i K. z d. Z.. Skazana jest stanu wolnego, jest matką jednego dziecka (obecnie 22-letniego syna D., który zamieszkuje poza domem rodzinnym, niemniej pozostaje na utrzymaniu swej matki). B. K. posiada wykształcenie wyższe - z zawodu jest ekonomistą oraz pilotem wycieczek. Prowadzi własną działalność gospodarczą – pod nazwą „(...)”. Była dwukrotnie karana za przestępstwa (vide: karta karna k.15-17) – wyrokami opisanymi wyżej.

W czasie orzekania w niniejszej sprawie B. K. pozostawała na wolności, zaś w miejscu zamieszkania kurator przeprowadzający wywiad środowiskowy nie odnotował zastrzeżeń co do sposobu zachowania skazanej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów:

- odpisu wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 24 kwietnia 2017r., sygn. akt II K 179/17 (k.8-9, 23), karty karnej (k.15-17), wywiadu środowiskowego (k.18-19) oraz akt Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygnaturze III K 124/15 wraz z aktami wykonawczymi.

Dowody z wyżej wymienionych dokumentów Sąd uznał za w pełni przydatne dla celów postępowania, albowiem zostały sporządzone przez osoby do tego uprawnione, w ramach swych kompetencji. Ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony postępowania, Sąd nie znalazł także podstaw, by czynić to z urzędu. Wyżej wymienione dowody stały się podstawą ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy art.85-91 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 396). Zgodnie bowiem z art.19 ust.1 tej ustawy przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego (regulujących zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych) w brzmieniu nadanym tą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. W niniejszej sprawie wszystkie kary orzeczone wobec B. K. zostały po dniu 1 lipca 2015r. – po tym dniu doszło do prawomocnego skazania B. K. dwoma wyrokami opisanymi w części wstępnej uzasadnienia, wobec czego zaszła konieczność zastosowania nowych zasad orzekania kar łącznych.

Zgodnie z treścią art.85 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015r. warunkiem sine qua non orzeczenia kary łącznej jest taka sytuacja, aby sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, przy czym podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art.89 k.k. (czyli również kary pozbawienia wolności, których wykonanie warunkowo zawieszono), w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w art.85§1 k.k..

W realiach niniejszej sprawy względem skazanej B. K. wykonaniu obecnie podlegają bezwzględne kary łączne pozbawienia wolności wymierzone jej w sprawach:

- Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt III K 124/15 (kara łączna 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności),
- Sądu Rejonowego w Szamotułach o sygn. akt II K 179/17 (kara łączna 1 roku pozbawienia wolności).

Przechodząc do uzasadnienia wysokości wymierzonej B. K. kary łącznej pozbawienia wolności (pkt.1. części rozstrzygającej wyroku) zauważyć należy na wstępie, iż przy orzekaniu kary łącznej mogą mieć zastosowanie różne systemy: system kumulacji - polegający na zsumowaniu (skumulowaniu) kar wymierzonych za zbiegające się przestępstwa, system absorpcji (pochłaniania) - według którego najsurowsza z kar wymierzonych staje się karą łączną pochłaniając pozostałe kary, czy też system asperacji (podwyższenia) - polegający na obostrzeniu najsurowszej z kar orzeczonych poprzednio. Obecnie obowiązujące przepisy uwzględniają elementy wszystkich wskazanych wyżej systemów, przyjmując system mieszany. O tym, któremu z systemów należy dać prymat, a zatem jak należy ukształtować karę łączną, każdorazowo rozstrzygają okoliczności rozpoznawanej sprawy. Sąd orzekający karę łączną na podstawie kar wymierzonych prawomocnymi wyrokami, powinien rozważyć przede wszystkim zagadnienie związku przedmiotowego i podmiotowego zachodzącego pomiędzy zbiegającym się przestępstwami, co w dużej mierze decyduje o zastosowaniu w mniejszym lub większym stopniu zasady absorpcji lub kumulacji przy wymiarze kary łącznej. Obowiązkiem sądu orzekającego w sprawie jest ponadto rozważenie tych okoliczności, które zaistniały już po wydaniu poprzednich wyroków i przemawiają za korzystnym bądź niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej (vide: m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1976r., sygn. akt I KR 292/75, OSNKW 1976/10-11, poz. 128 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 1985r., sygn. akt II KR 245/85, OSNKW 1986/5-6, poz.39). Silniejsze związki czasowe i rodzajowe pomiędzy dokonanymi przestępstwami wskazują na potrzebę przyznania decydującego znaczenia zasadzie absorpcji łączonych kar. W przypadku zaistnienia luźniejszych relacji pomiędzy tymi czynnikami powinna z kolei przeważać zasada kumulacji. Natomiast trzecia z zasad wymiaru kary łącznej, a mianowicie zasada asperacji, z jednej strony pozwala uniknąć premiowania sprawcy popełniającego kilka przestępstw, z drugiej zaś strony – umożliwia uniknięcie dolegliwości wynikającej z kumulacji orzeczonych kar jednostkowych. W myśl obowiązującego od dnia 1 lipca 2015r. art.85a k.k. sąd, orzekając karę łączną, ma brać pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego (dyrektywa prewencji indywidualnej), a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa (dyrektywa prewencji generalnej).

W niniejszej sprawie granice kary łącznej kształtowały się od kary 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (najsurowsza z kar łączonych) do sumy kar tj. do 4 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Wymierzając karę łączną B. K. Sąd miał na uwadze szereg niekorzystnych dla skazanej okoliczności, a mianowicie:

- fakt, iż wszystkie cztery przestępstwa przypisane wyrokiem Sądu Rejonowego w Szamotułach w sprawie II K 179/17 B. K. dopuściła się już po wydaniu wyroku w sprawie III K 124/15 Sądu Okręgowego w Poznaniu; okoliczność ta (skutkująca zresztą zarządzeniem wykonania kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie III K 124/15) świadczyła niestety o tym, iż skazana jest osoba zdemoralizowaną, nie wyciągającą należytych wniosków z kontaktów z organami wymiaru sprawiedliwości, wykazującą lekceważący stosunek do wydawanych wobec niej wyroków skazujących;
- to, iż przestępstwo z art.244 k.k. przypisane B. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w Szamotułach w sprawie II K 179/17 polegało na niezastosowaniu się do orzeczonego zakazu wykonywania zawodu księgowej orzeczonego właśnie w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie III K 124/15.

Na korzyść skazanej przy kształtowaniu wymiaru kary łącznej przemawiały natomiast następującej okoliczności:

- zbieżność czasową wszystkich przestępstw, za które wymierzono skazanej kary podlegające łączeniu (przestępcza działalność B. K. miała miejsce niejako w dwóch okresach: I. począwszy od 2010r. do czerwca 2014r. – okres objęty pierwszym wyrokiem skazującym; II. – począwszy od 1 marca 2015r. do kwietnia 2017r. – okres objęty drugim wyrokiem skazującym);
- znaczną zbieżność rodzajową przestępstw (głównie przestępstwa przeciwko mieniu i wiarygodności dokumentów),
- w miarę pozytywną opinię w miejscu zamieszkania skazanej.

Biorąc pod uwagę wskazane granice kar łącznych, a jednocześnie wszystkie wyżej opisane okoliczności, mając na uwadze dyrektywy wymiaru kary łącznej określone w art.85a k.k., Sąd wymierzył skazanej karę łączną 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. W ocenie Sądu tak ukształtowany wymiar kary łącznej spełnia wymogi kary sprawiedliwej, a także powinien on spełnić swe zadania w zakresie prewencji indywidualnej. Jedynie taki wymiar kary łącznej należy uwzględnić w ocenie Sądu zarówno wskazane wyżej okoliczności obciążające, jak i łagodzące. Podkreślenia wymaga, iż wbrew powszechnemu przekonaniu osób mających odbywać kary pozbawienia wolności kara łączna nie ma bynajmniej być „premią” dla osób popełniających wiele przestępstw – twierdzenie, jakoby wydanie wyroku łącznego zawsze miało oznaczać bardzo znaczne skrócenie czasu odbywania kar jest błędnym i nie znajduje ono żadnego oparcia w uregulowaniach kodeksu karnego. W ocenie Sądu wymiar B. K. w niniejszej sprawie kary łącznej w wymiarze innym niż kara 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności mogłoby zostać odebrane przez społeczeństwo jako łagodne potraktowanie osoby, której poczucie bezkarności - w kontekście zestawienia dat przestępstw przypisanych wyrokiem Sądu Rejonowego w Szamotułach z datą pierwszego wyroku skazującego - uznać należało za znaczne.

Wbrew wnioskowi Prokuratora Sąd nie orzekł o połączeniu orzeczonych wobec B. K. zakazów wykonywania zawodu księgowej i w tym zakresie umorzył postępowanie (pkt.2 części rozstrzygającej wyroku). Formułując swój wniosek końcowy Prokurator niesłusznie zbagatelizował treść art.85§3 k.k. (stosowany odpowiednio do łączenia zakazów – art.90§2 k.k.). Skoro zakaz wykonywania zawodu księgowej orzeczony wobec B. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w Szamotułach został orzeczony w związku z faktem, iż B. K. popełniła przestępstwo z art.244 k.k. polegające na niezastosowaniu się do zakazu wykonywania zawodu księgowej orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie III K 12/15, który to zakaz obowiązywał od dnia 16 października 2015r. (do 16 października 2018r.), to oczywistym było, iż B. K. popełniła to przestępstwo po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania tegoż zakazu orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie III K 12/15.

Nie znajdował również uzasadnienia wniosek Prokuratora w zakresie nałożenia na skazaną obowiązków naprawienia szkody jak w dotychczasowych wyrokach skazujących. Formułując taki wniosek Prokurator w sposób nieuzasadniony abstrahował od art.576 k.p.k., zgodnie z którym z chwilą uprawomocnienia się wyroku łącznego wyroki podlegające połączeniu nie ulegają wykonaniu tylko w zakresie objętym wyrokiem łącznym – a zatem w zakresie, który nie został objęty wyrokiem łącznym, dotychczasowe wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu. Nie ma zatem potrzeby ani też podstawy prawnej do rozstrzygania w wyroku łącznym na nowo o obowiązkach naprawienia szkody nałożonych na skazaną w wyrokach Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie III K 124/15 oraz Sądu Rejonowego w Szamotułach w sprawie II K 179/17.

O wydatkach poniesionych przez Skarb Państwa w związku z wydaniem wyroku łącznego Sąd orzekł na podstawie art.624§1 k.p.k. biorąc pod uwagę sytuację skazanej związanej z koniecznością odbycia wieloletniej kary pozbawienia wolności, zaś o opłacie od orzeczonej kary łącznej na podstawie art.6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (pkt.3 części rozstrzygającej wyroku).

SSO Tomasz Borowczak

ZARZĄDZENIE

- 1) proszę odnotować w kontrolce uzasadnień
- 2) odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć prokuratorowi
- 3) akta przedłożyć za 14 dni od doręczenia lub z apelacją

P., dnia 31 października 2017r.

SSO Tomasz Borowczak